Nr. 27. Kraków, Czwartek 6 Lutego 1919 r. ROK XXVII.

GŁOS NARODU

CENA Nru 20 hal. — WYDANIE CAŁODZIENNE 50 hal. | WYDANIE WIECZORNE | REDAKCYA I ADMINISTRACYA: KRAKÓW, UL. ŚW. KRZYŻA L. 11. DRUKARNIA: UL. ŚW. TOMASZA L. 35. TELEF. Nr. 3344. RED. 190.

Popisowi pod broń!

Warszawa. P. A. T. Ministerstwo spraw wojskowych ogłasza następujące wezwanie: Rząd polski ogłosił pierwszy pobór do wojska dla obrony granic ojczyzny. Akt ten podyktowany został **istotną potrzebą.** W przeświadczeniu, iż tylko własne siły pozwolą nam skutecznie spełnić obowiązek względem kraju, względem nas samych i naszych potomków. Powołani do szeregów powinni przeniknąć się myślą, **że idą bronić tego, co jest najświętsze dla człowieka i Polaka: wolności i ojczyzny przed najazdem wroga.** Społeczeństwo winno to ocenić, spieszyć młodemu wojsku z pomocą, zwłaszcza w wypadkach kiedy rząd swoimi środkami nie zdoła tego uczynić. Popisowi pod broń! Wolny Polak nie zna, co to dezercya lub wahanie, kiedy potrzeba ojczysta woła go pod sztandar narodowy. **Społeczeństwo do pracy pomocniczej!** Organizujcie patronaty powiatowe dla roztoczenia opieki nad popisowymi. Wszyscy w miarę sił i możności do pracy dla utrwalenia wolności, wzbudzonej do nowego życia ojczyzny!

Wojna z Niemcami.

Poznań. P. A. T. Komunikat sztabu generalnego z 5 lutego:

Front północny: Po wczorajszem zwycięstwie spokój. Nieprzyjaciel cofnął się na linię Rymarzewo—Samoklęski. **Szubin zajęliśmy wczoraj rano.** Silny kontratak niemiecki na Bagno po zaciętej walce odparliśmy zupełnie. — Pod Margoninem i Burzyniem utarczki patroli. Z Brzeszczycza pod Jeleniem oddział podporucznika Rostrzewskiego **wyparł znaczniejsze siły niemieckie po upartej walce.** Zdobyto 7 karabinów maszynowych, wiele amunicyi i t d.

Front zachodni: Atak Niemców na południe od Kargowa odparto. Babimost ostrzeliwał nieprzyjaciel z pociągu pancernego.

Front południowy: Klonowice, Robczysko ostrzeliwała artylerya niemiecka bezskutecznie. Sowinie ostrzeliwał wróg granatami gazowymi. Wczoraj zabraliśmy do niewoli 400 jeńców, zdobyliśmy 5 dział, 5 karabinów maszynowych, 1 samolot itd. **Atak Niemców na Torzeniec w Rępińskiem odparto.**

BOHATERSKIE WALKI POLSKIEJ JAZDY.

Warszawa. Ze sfer wojskowych komunikują nam: Jak wiadomo z komunikatów wojennych sztabu generalnego, kawalerya polska stoczyła w ostatnich dniach szereg zwycięskich bitew w okolicach Krystynopola. Walki te okryły nową chwałą oręż polski. W szczególności zajęcie Krystynopola przez oddziały kawaleryi, stojące pod rozkazami podpułkownika Władysława Beliny-Prażmowskiego, obfituje w momenty bohaterstwa i poświęcenia, przypominające najświetniejsze sukcesy polskiej jazdy.

Amunicya dla Polski.

Warszawski „Dziennik Polski" donosi:

Dzisiaj odbyła się w prezydyum Rady ministrów konferencya prezydenta Paderewskiego z przedstawicielami prasy.

Prezydent Paderewski zawiadomił między innemi o ważnym dla obrony Polski fakcie. — W układzie czesko-polskim o Śląsk Cieszyński zawarowane mianowicie zostało, że **Czesi mają odtąd przepuszczać do Polski amunicyę i broń, zamówioną w Budapeszcie za bardzo poważną sumę.**

Nadto Czesi zobowiązali się ponownie **dostawiać Polsce amunicyę i broń** w takich rozmiarach, jak to przyrzekli w układzie, zawartym swego czasu z Polską Komisyą Likwidacyjną w Galicyi.

Przyjęcie dymisyi jen. Szeptyckiego

„Kuryer Warszawski" donosi: Jak się dowiadujemy, dymisya szefa sztabu generała hr. Szeptyckiego została w dniu wczorajszym przyjętą. W sferach wojskowych zapewniają, że następcą gen. Szeptyckiego będzie prawdopodobnie gen. Michaelis.

Przed otwarciem Sejmu.

Warszawa. P. A. T. W Belwederze odbyła się wczoraj narada w sprawie programu otwarcia Sejmu i związanych z tem spraw. Jak ustalono, w niedzielę dnia 9 b. m. o godz. 10 i pół przedpołudniem odbędzie się na intencyę powodzenia prac sejmowych uroczyste nabożeństwo w katedrze św. Jana, które będzie celebrował ks. arcybiskup Kakowski. Tegoż dnia o godz. 9 wieczorem odbędzie się w salach zamku raut wydany przez arcybiskupa. Inauguracyjne posiedzenie Sejmu nastąpi w poniedziałek dnia 10 b. m. o godz. 11 przedpołudniem.

O przedstawicielstwo kresów.

Warszawa. P. A. T. Wydział prasowy ministerstwa spraw wewnętrznych komunikuje, że **sprawa przedstawicielstwa kresów wschodnich w polskim sejmie ustawodawczym,** była rozpatrywana przez radę ministrów i zadecydowano, by wszystkie wnioski, opracowane odnośnie do tego przedstawicielstwa przez delegacye polskie z Litwy i Rusi, przedłożyć Sejmowi.

Żywność dla Polski.

Warszawa. P. A. T. W sprawie wysyłki żywności z Ameryki do Polski nadeszły tu następujące informacye: Przesyłka do Polski organizuje się z całą energią. Komisya żywnościowa koalicyi uznała konieczność szybkiej jej ekspedycyi. Okręt z żywnością wysłany dnia 27 stycznia, przybył już do Gdańska. Okręt ten przywiózł 6.500 ton tłuszczów, mleka skondensowanego i innych artykułów spożywczych. — Wysyłka do Gdańska z Rotterdamu i innych portów angielskich już się organizuje. Starania o większą ilość mleka dla Lwowa, są na ukończeniu. Misya amerykańska „Czerwonego Krzyża" wyjechała ze Szwajcaryi specyalnym pociągiem, wioząc środki lecznicze i opatrunkowe, a także mleko skondensowane dla chorych.

PRZEJAZD PRZEZ BIAŁĘ.

Warszawa. P. A. T. Z rozorządzenia sztabu generalnego przejazd przez stacyę Biała (siedlecka) bez przepustki, jest wzbroniony. Uprzedzają o tem podróżnych na stacyach kolejowych przy sprzedaży biletów.

UTWORZENIE URZĘDU LIKWIDACYJNEGO.

Warszawa. P. A. T. „Monitor Polski" ogłasza dekret o utworzeniu głównego urzędu likwidacyjnego z prawami osobnego ministerstwa. Do zakresu działalności tego urzędu należy: 1. ustalenie wysokości strat poniesionych wskutek wojny przez państwo i jego obywateli; 2. prowadzenie wszelkich spraw, tyczących się rozrachunku państwa polskiego z innemi państwami; 3. uzyskanie wszelkich odszkodowań i rozrachunek z poszkodowanymi.

Lombardowanie polskiej pożyczki.

Pisma warszawskie donoszą:

Jak się dowiadujemy, do ministeryum skarbu w Warszawie wpłynął projekt, mający na celu przysporzenie szeregu udogodnień dla nabywców asygnat pożyczki państwowej. — W myśl tego projektu asygnaty pożyczki państwowej mają być przyjmowane jako wadyum przy licytacyach, **jako kaucya** przy zawieraniu umów i transakcyi z instytucyami rządowemi. **Ponadto asygnaty pożyczki państwowej będą lombardowane w stosunku 90 procent swej wartości. Deponowanie asygnat pożyczki państwowej będzie bezpłatne.**

Należy oczekiwać, iż projekt ten, zasługujący ze wszech miar na uznanie, stanie się w najbliższych dniach dekretem obowiązującym.

Ponadto informują nas, że minister. sprawiedliwości w Warszawie ma wydać rozporządzenie, na mocy którego wszelkie kaucye sądowe będą przyjmowane tylko w asygnatach pożyczki państwowej.

Rewolucya w Petersburgu.

Sztokholm. P. A. T. Jeden z dzienników w Helsingforsie dowiaduje się z Petersburga, że wśród wojsk petersburskich wybuchł bunt. — **W mieście słychać strzały karabinów maszynowych. Artylerya kronsztadzka bombarduje Petersburg. Ulice Petersburga pokryte są trupami poległych.** Lenin jest gotów w zamian za amnestyę swoich towarzyszy kapitulować przed ententą.

NIEMCY SŁUŻĄ BOLSZEWIKOM.

Berlin. Jedno z pism hamburskich donosi, że przeszło 20.000 jeńców niemieckich pełni służbę instruktorów armii bolszewickiej, a ogółem około 50.000 jeńców niemieckich wstąpiło w szeregi bolszewickie. Wobec tego zaznacza biuro Wolffa, że liczby te są bezwątpienia bardzo przesadzone, a zresztą należy przypuszczać, że jeńców niemieckich gwałtem (?) zniewolono do pełnienia służby w szeregach bolszewickich.

Ludendorff sprawcą klęski Niemiec.

Berlin. W artykule pt. „Ojczyzna a naczelne dowództwo armii", omawia major Paulus na łamach „Berliner Tageblattu" przyczyny klęski Niemiec. Zdaniem majora, wojsko niemieckie było zupełnie pobite z chwilą, gdy musiało się cofnąć na linię Antwerpia—Metz. Linia Marny i Aisne była kompromisową pomiędzy armiami, gromadzącemi siły do ofensywy. Atak Ludendorffa z marca 1918 r. stał się tylko wycieczką nieudałą wskutek braku środków bojowych. — W chwili następnej, gdy wróg mógł zaatakować z flanków front i wdarł się przytem do linii Reims-Ponta Mousson, stała się walka dalszym ciągiem walk z jesieni 1914 r. i tem samem zupełną klęską militarną dla Niemiec. Wina klęski spada na tych wszystkich, którzy poświęcili milion żołnierza niemieckiego na osiągnięcie celów już nie wojskowych, lecz politycznych (i nieudałych) na wschodzie. Ludendorff dopuścił się hazardu strategicznego na korzyść wszechniemieckiej zachłanności. Z tego powodu, wespół z cesarzem jest głównym sprawcą klęski niemieckiej.

Bolszewicy na Ukrainie.

Lublin. Z Charkowa donoszą: Wojska bolszewickie posuwają się coraz dalej w głąb Ukrainy. Petlurowców ogarnęła zupełna dezorganizacya. Wspólnie z siczownikami galicyjskimi urządzając pogromy i rabunki, ciągle się cofają, obawiając się stawić czoła ukraińskim bolszewikom.

Czesi kolonizują Słowaczyznę.

Praga. P. A. T. Na podstawie porozumienia z ministerstwem handlu i przemysłu utworzy się w Żylinie Sekretaryat dla spraw słowackich, którego zadaniem będzie osiedlanie na Słowaczyźnie kupców i przemysłowców czeskich, o ile się okaże, że pewne działy handlu na Słowaczyźnie nie są uprawiane przez element miejscowy.

Wieści z Litwy.

Rzeź w Lebiodce.

Przed kilkunastu dniami mały konny oddział z lidzkiego odcinka, pod dowództwem ppor. St. Krydla wyruszył na rekonesans ku Lidze.

Zmęczenie, bezsenność w ciągu dwu poprzednich nocy sprawiły, iż kawalerzyści, przyjechawszy do maj. Lebiodki (o 25 wiorst od Lidy), zasnęli snem kamiennym, zresztą pod osłoną warty i przeświadczenia, iż bolszewicy daleko, dopiero w Lidze. Nie zasnął we dworze żyd pachciarz, zdołał się wymknąć i na spienionym koniu przyleciał do sztabu lidzkiego, komunikując, iż w majątku legioniści..

Z górą 150 żołdactwa bolszewickiego wyruszyło na Legionistów. Las szumiący dookoła dworu lebiodzkiego, krył zbliżającą się zgraję. Gdy z ciemności korzystając, już blisko podeszła — młody żołnierz Kostrowicki, stojący na warcie, pięćkrotnym wystrzałem zaalarmował śpiących! Nadaremno, zmęczeni nie słyszeli wystrzałów, gdy ich zbudzono — było zapóźno. Stajnie bolszewicy zajęli, walka była nierówna, nasi ułani zginęli przeważnie — zabity został sam dowódzca Stefan Krydel, przeszyty kulami, bagnetem skłuty padł Stanisław Szalewicz, zabity Juliusz Libycz, Wiktor Szkop, Wojciechowski, Bartoszewicz, Kozakowski, oraz Józef Mejło, któremu dużo ran zadano. Ranni w boju Gustaw Sikorski i Wiktor Kijuć. Do niewoli dostali się Minakowski, Kosrowicki, Korzeniowski Antoni.

Są to wszyscy ludzie z miejscowego ziemiaństwa, inteligencya polska.

Pobór jednorazowej daniny państwowej.

Rada ministrów uchwaliła dekret w sprawie poboru jednorazowego państwowej daniny od nieruchomości i majątku w kapitale. Pobór ten dotyczy tylko ziem polskich byłego zaboru rosyjskiego, a ściąganym będzie:

a) od nieruchomości w miastach i miasteczkach podług przybliżonej czystej wartości;

b) od gruntów, podlegających państwowemu podatkowi gruntowemu, tudzież od nieskarbowych gruntów leśnych, wolnych od podatku gruntowego, podług obszaru urodzajności;

c) od majątku w kapitale, podług ich czystej wartości.

Od daniny są wolne nieruchomości w miastach i miasteczkach, służących wyłącznie celom dobroczynnym albo przeznaczone na bezpłatny publiczny użytek, tudzież nieruchomości, których przybliżona czysta wartość nie przenosi 20.000 marek, względnie 30.000 kor.

Danina wynosi do 50.000 marek, względnie do 75.000 koron — pół procent — do 100.000 marek względnie 150.000 koron trzy czwarte procent — do 200.000 marek, względnie 300.000 koron 1 procent itd. — wedle stanu z dnia 1 stycznia 1919 r.

Od gruntów wymierzy się i pobierze jednorazową daninę podług klas urodzajności, ustalonych dla wymiaru i poboru podatku gruntowego.

Od gruntów, podlegających dworskiemu podatkowi, danina wynosi przy posiadłościach, nie wyższych, niż 5 morgów w klasie I. 10 marek (17 koron 50 hal.) od 1 morga.

Klas jest pięć.

Przy posiadłościach ponad 100 morgów wynosi danina od morga, zaliczonego do klasy I., 15 marek (26 koron 50 hal.) itd.

Od gruntów włościańskich do klasy I. wynosi danina od morga 10 marek (14 koron 50 h.) i t. d.

W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, mogą być przyznane ulgi.

KRONIKA.

Z miasta.

POBÓR DO WOJSKA POLKIEGO. We środę skończył się w Krakowie pobór rekruta do wojska polskiego. Młodzież stawiła się do poboru w znacznej liczbie, tak, że dziennie uznawano za zdolnych do służby wojskowej przeciętnie 70 do 80 popisowych. — W najbliższych dniach rozpocznie się pobór w powiecie krakowskim.

ECHA NAPAŚCI RZEŹNIKÓW Z PIASKÓW. Wczoraj donieśliśmy o napadzie dokonanym przez handlarzy i rzeźników z Piasków, demonstrujących przeciw nowej organizacyi w handlu bydłem, której zadaniem jest uregulowanie cen bydła i mięsa w wielkich miastach i centrach przemysłowych. Magistrat gromadzi materyały dla Prokuratoryi państwa, której sprawa ta będzie odstąpioną. Z przedwstępnych dochodzeń okazuje się, że awanturnicy w biurach „Dobytku" na targowicy miejskiej wyłamali drzwi do kasy targowej, zniszczyli maszynę do pisania, uszkodzili biurka, przecięli połączenie telefoniczne i pobili kilku podrzędnych funkcyonaryuszy „Dobytku".

Ponieważ szef Wydziału rolniczego, poseł Bardel zawiesił działalność „Dobytku" aż do decyzyi K. R., przeto zaopatrzenie miasta w mięso w najbliższych dniach będzie prawdopodobnie niewystarczające.

Spodziewamy się sprawiedliwej decyzyi Komisyi Rządzącej, która niewątpliwie powoła na nowo do życia „Dobytek", mający za zadanie regulowanie cen mięsa i obronę szerokich warstw ludności przed wygórowanemi cenami tego artykułu codziennego zapotrzebowania. Napaść rzeźników z Piasków nie powinna zakończyć się ich zwycięstwem, a krzywdą ogółu ludności.

ZDEMOBILIZOWANI OFICEROWIE ŻYDZI. Jak nas informują, zdemobilizowani b. oficerowie austryaccy żydzi, którzy nie są wcale oficerami polskiemi, używają nieprawnie mundurów w dalszym ciągu. Władze wojskowe winny wglądnąć w tę sprawę i zakazać im noszenia munduru. Wczoraj jeden z profesorów uniwersytetu był na ul. Basztowej świadkiem następującego zajścia: zdemobilizowany oficer żyd zatrzymał sierżanta z żądaniem, by go salutował, strofując go ostro za niedopełnienie tego obowiązku. Gdy nasz informator zapytał owego oficera o legitymacyę, ten się oburzył, legitymacyi nie pokazał, a w końcu... ulotnił się. Należy się spodziewać, że zostanie wydany zakaz noszenia munduru żydom, którzy już nie są oficerami.

CZYN OBYWATELSKI. Na odezwę Komitetu Obrony Kresów polskich do dobrowolnego opodatkowania się ogólnego na rzecz pomocy Kresom i żołnierzowi polskiemu, najpierwszy zgłosił się do Komitetu (Uniwersytet Jag. sala 55) Związek hotelarzy i pensyonatów, zobowiązując się do miesięcznego podatku dwu koron od każdego pokoju, przyczem zastępca Grand Hotelu złożył za miesiąc styczeń kwotę 124 koron, zastępca Polonii 150 koron. Zaznaczając gotowość obywatelską Zrzeszenia hotelarzy i pensyonatów, mamy nadzieję, że przykład ten pociągnie i innych obywateli Polaki do spełnienia patryotycznego obowiązku.

ZJAZD CZŁONKÓW STOW. GOSP. SZYNKARSKIEGO ZACH. GALICYI. Wczoraj po południu obradował w sali Izby handlowej w Krakowie Zjazd członków Stow. gospodnio-szynk. zach. Galicyi. W obradach wzięło udział 51 delegatów. Na porządku dziennym była sprawa założenia ogólnego Związku stow. szynkarskich, zadaniem którego byłoby wzajemne popieranie, uzyskanie przydziału spirytusu oraz artykułów wchodzących w zakres przemysłu gosp.-szynk. Zjazd wydelegował 6 członków do komisyi spirytusowej przy Kom. Rz., która ma czuwać nad interesami członków Związku. Również utworzono z ramienia Zjazdu komisyę 10 członków, która ma ułożyć statut i postarać się o jego zatwierdzenie.

W SPRAWIE OBROTU PRODUKTAMI TEKSTYLNEMI ogłasza Urząd tekstylny przy wydziale handlu, przemysłu i rękodzieł K. Rz. w Krakowie, że wszelkie dotąd obowiązujące przepisy rządu austryackiego, dotyczące zajęcia i obowiązków operowania wszystkich surowców półfabrykatów tekstylnych, oraz znajdujących się w fabrykach **wyrobów gotowych są nadal w mocy, z tą zmianą, że dotychczasowe zgłoszenia i oferty uskuteczniać** należy w Urzędzie tekstylnym Wydz. przem. rek. i handlu K. Rz. w Krakowie ul. św. Marka 34 (szkoła św. Scholastyki).

Urząd tekstylny rozdziela surowiec do wyrobu pomiędzy poszczególne przedsiebiorstwa produkcyjne, oraz reguluje rodzaj produkcyi. Również i wszelkie prawa, dotyczące rozdziału fabrykatów przy wyjściu ich z fabryk przeszły na Urząd tekstylny, a wprowadzenie ich w obrót handlowy odbywa się na podstawie zwolnień, wydawanych przez ten Urząd fabrykom. Natomiast wewnętrzny obrót tkanin, znajdujących się w handlu jest wolny. Wszelkie sprawy, połączone z wykonaniem przepisów, dotyczących gospodarki artykułami tekstylnemi załatwia Urząd tekstylny przy współudziale Komisyi tekstylnej.

BRAK SPIRYTUSU DENATUROWANEGO. Od szeregu tygodni nie można nabyć w żadnym sklepie w Krakowie spirytusu denaturowanego. W handlach, które zajmują się sprzedażą denaturatu, zostały zapasy zupełnie wyczerpane, albowiem ostatni przydział ze strony magistratu nastąpił jeszcze w październiku 1916 r. Magistratowi przyznano wprawdzie 150 hl. spirytusu denaturowanego do rozdziału między kupców, jednak przydział towaru dotychczas nie nastąpił.

Z Polski i ze świata.

PRZED SESYĄ SEJMOWĄ. Z Warszawy donoszą: Po bliższem rozejrzeniu się galerya sali sejmowej okazała się tak szczupłą, że kancelarya sejmowa postanowiła przeznaczyć dla publiczności nie więcej jak dwieście miejsc. Stanie się to powodem rozczarowania dla wielu osób, które starają się o uzyskanie biletów na pierwsze posiedzenie Sejmu. Zgłoszenia o bilety są tak liczne, że liczba ich dosięgnie niebawem kilku tysięcy. Zgłoszenia napływają nie tylko z Warszawy, ale w wielkiej liczbie również z prowincyi.

REORGANIZACYA MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH. Warszawski „Przegląd wieczorny" donosi: Reorganizacyi ministerstwa spraw zagranicznych należy oczekiwać w najbliższym czasie. Powstanie pięć wydziałów, na których czele znajdą się wybitni fachowcy polscy z rosyjskiej i austro-węgierskiej służby dyplomatycznej. Wydziały poszczególne obejmować będą sprawy: niemiecko-skandynawskie, francusko-włoskie, anglo-saksońskie, austro-bałkańskie i wschodnie (b. imperyum rosyjskie).

Departament polityczny, którym kieruje obecnie p. Jodko, otrzyma drugiego, równorzędnego szefa. Stanowisko to obejmie p. Okęcki, przyczem zakres działania p. Jodki ograniczać się będzie wyłącznie do spraw wschodnich.

MIESZKANIA DLA POSŁÓW. Z Warszawy donoszą: Wobec braku mieszkań, biuro sejmowe poczyniło starania, by choć tymczasowe mieszkania posłom zapewnić. Wszyscy więc, którzy nie zamówili ich do tej pory, niech zgłaszają się natychmiast po przyjeździe do Biura Sejmowego, przy ul. Wiejskiej, gdzie im zostaną wskazane noclegi.

POGRZEB Ś. P. CEZARA HALLERA odbył się wczoraj w Dworach majątku rodzinnym Hallerów. W smutnym obrzędzie uczestniczyło tysiące osób: Reprezentanci władz naczelnych, miast sąsiednich, korpus oficerski, ziemiaństwo okoliczne, włościanie, robotnicy i t. d. Naczelnika państwa reprezentował pułkownik Żaba, Towarzystwo rolnicze wiceprezes St. Konopka, powiat wadowicki p. Bobrowski. — Nad grobem, po przemówieniu kapłana, odezwał się do zgromadzonego ludu syn miejscowego włościana, p. Kwaśny i porzuczył sieroty po poległym bohaterze opiece włościan. Rozrzewniające było przemówienie przedstawiciela Śląska, który głosem drżącym od łez wyraził nadzieję, że śmierć poległego rycerza nie pozostanie bez wpływu na losy Ks. Cieszyńskiego, które nigdy tej krwawej ofiary nie zapomni. Imieniem stronnictwa budowy zjednoczonej Polski pożegnał zwłoki hr. Aleksander Skrzyński. Przemówienia dwóch towarzyszy broni, po których zabrzmiała salwa karabinowa, dopełniły żałobnej uroczystości.

Robotnicy z fabryk w Oświęcimiu i okolicy zamiast wieńca na trumnę ś. p. Cezara Hallera złożyli 500 koron na obronę kresów śląskich.

BEZROBOCIE W CZĘSTOCHOWIE. Z Częstochowy donoszą o groźnym stanie bezrobocia w tem mieście. Po ulicach tułają się robotnicy pozbawieni pracy, a nawet i tym, którzy dziś jeszcze stoją u warsztatu, grozi wyrzucenie na bruk. W specyalnie ciężkiem położeniu znalazła się huta „Hantkego", bodaj, że jedyny w Królestwie Polskiem funkcyonujący zakład przemysłowy tego rodzaju. Zatrudnia ona obecnie 1.900 robotników, którym grozi utrata zarobku. Ministerstwo handlu i przemysłu asygnowało przed dwoma miesiącami 600.000 mk., na prowadzenie kopalni i walcowni w przeciągu dwóch miesięcy. Dla uruchomienia wielkiego pieca, stalowni i innych działów potrzeba 1,600.000 marek miesięcznie.

PO ŻYWNOŚĆ, CZY PO WOJSKO HALLERA? „Głos Lubelski" dowiaduje się z bardzo dobrego jak zapewnia — źródła, że radomska dyrekcya kolejowa wysłała do Gdańska 500 wagonów towarowych. Według tego źródła w najbliższym czasie wysłanych będzie jeszcze 2.000 wagonów. Na co te wagony zostają wysłane, niewiadomo. Prawdopodobnie po żywność, albo po wojsko Hallera.

POZWOLENIE NA UPRAWĘ TYTONIU dla własnych potrzeb, zostało na Węgrzech udzielone na mocy rozporządzenia dządu. Rolnik, po uzyskaniu pozwolenia, może zasadzić 200 roślin tytoniu, a pozatem może otrzymać pozwolenie do zasadzenia jeszcze po 100 roślin dla każdego męskiego członka rodziny. Ilość jednak roślin zasadzonych dla jednej rodziny nie może przekraczać pięciuset sztuk, plantator zaś ma złożyć państwu koronę, jako daninę od każdej sadzonki tytoniowej.

25 MILIONÓW TON WĘGLA DLA FRANCYI mają złożyć Niemcy, według oświadczenia ministra Loncheura, jako odszkodowanie dla Francyi za zniszczenie francuskich kopalń.

Zawiadomienia i komunikaty.

PODWYŻKA CEN CUKRU W HANDLU DETALICZNYM. Wskutek podwyżki cukru przez cukrownie w Przeworsku, magistrat jako władza polityczna I. Instancyi, na zasadzie upoważnienia wydziału aprowizacyjnego Komisyi Rządzącej podnosi cenę maksymalną cukru surowego w handlu detalicznym na 3 kor. za 1 kg. (z opakowaniem). Cena ta odnosi się do cukru wysłanego z cukrowni po 20 stycznia b. r.

SPRZEDAŻ CUKRU ZA LUTY. Magistrat podaje do wiadomości, że sklepy wyznaczone przez magistrat, sprzedawać będą cukier począwszy od piątku 7 b. m. za 1-szą połowę lutego po pół kg. na osobę, za odcięciem odpowiedniego kuponu legitymacyi zbiorowej, jak również na karty dodatkowe dla osób chorych za miesiąc luty po pół kg. Ponadto są obowiązani kupcy sprzedawać cukier także za **miesiąc styczeń i to za I-szą połowę po pół** kg., a za II-gą połowę po ćwierć kg. na osobę, oraz **dla chorych po pół kg. Cena cukru w handlu detalicznym nie może przenosić 8 K. za 1 kg.**

Kupcy **są obowiązani natychmiast po otrzymaniu** cukru **wywiesić w miejscu widocznem kartkę z napisem: „Tu sprzedaje się cukier", a po wyprzedaniu cukru napis ten usunąć i umieścić drugi: „Cukier wyprzedany". Zebrane odcinki cukrowe** winni kupcy w 48 godzinach po ukończeniu sprzedaży złożyć w Biurze Centralnem (Wiślna l. 4).

NEKROLOGIA.

† **Helena z Wiercińskich Czerska,** zmarła, przeżywszy lat 74. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy cmentarnej nastąpi w piątek o w pół do czwartej po południu. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w sobotę o godz. 8 rano w kościele św. Floryana.

† **Henryk Sawczyński,** podporucznik, syn Henryka, radcy wydziału krajowego, zmarł we Lwowie 30 z. m. po ciężkich czterotygodniowych cierpieniach wskutek postrzału, otrzymanego w walkach koło Kozielnik pod Lwowem. Jakkolwiek młody, miał za sobą dużą żołnierską przeszłość. W r. 1915 po odzyskaniu Lwowa, wzięty do wojska austryackiego, choć medyk, nie poszedł do służby zdrowia, lecz wstąpił do piechoty, tej „broni walecznych". Po koniec października 1916 r. pozostawał na froncie włoskim w dzielnym chorwackim pułku strzelców, w wyborowej kompanii szturmowej a z zaprzestaniem walk na froncie włoskim, pokonawszy wszelkie trudności, pospieszył na odsiecz Lwowa. Przybył w noc 22 listopada z legią oficerską pod dowództwem jenerała Roji i z karabinem w ręku brał odtąd ciągły udział we wszystkich walkach w obronie kresowej stolicy, dopóki nie powaliła go ukraińska kula. Cześć Jego pamięci!

We Lwowie zmarł w 48 roku życia **Maksymilian Władysław Herman,** prof. Uniw. lwowskiego, jeden z najtęższych polskich chirurgów, długoletni redaktor „Przeglądu Lekarskiego" i autor wielu cennych prac z zakresu chirurgii. Nauka polska poniosi wielką stratę przez zgon tego uczonego.

Nauka, literatura, sztuka.

WYDAWNICTWA KRAK. TOW. OŚWIATY LUDOWEJ. Jedną z najpilniejszych spraw obecnej chwili, jest uświadomienie szerokich warstw ludowych o zagadnieniach, dotyczących całokształtu życia państwowego i narodowego. Zadania tego podjęło się Krakowskie Towarzystwo Oświaty Ludowej, rozpoczynając wydawnictwo krótkich, popularnych broszurek, które powinny być w jaknajwiększej ilości rozszerzone między ludem. Obecnie wyszły z druku trzy broszury. Pierwsza p. t. „Skąd się wzięli bolszewicy i do czego prowadzą", napisał Jarosław Iwanowski. Pisana przez fachowego publicystę, stylem prostym i zwięzłym, doskonale charakteryzuje bolszewików i wykazuje groźne niebezpieczeństwa tego ruchu. Druga p. t. „Sprawa podziału ziemi w Polsce", napisał dr. Franciszek Gawełek, zręcznie popularyzuje myśli znawcy stosunków agrarnych dra Franciszka Bujaka. Trzecia broszura nosi tytuł „Czem jest Polska dla nas i jakie mamy względem niej obowiązki", napisał Leszko Zabraniak. Autor w serdeczny sposób przemawia do ludu, wykazując mu szczęście posiadania własnego państwa i rozwija główne obowiązki każdego obywatela.

Zwięzłość treści, popularny styl wspomnianych broszur wskazują, że Krakowskie Towarzystwo Oświaty Ludowej odgadnęło potrzebę chwili i we właściwy sposób ujęło tę zaniedbaną w naszym zaborze dziedzinę pracy. Działacze ludowi i lokalne Towarzystwa Oświatowe powinny zająć się jak najrychlej rozszerzeniem wymienionych broszur i innych, które wkrótce ukażą się.

Zamówienia z dokładnem podaniem adresu zamawiającego, oraz ilości egzemplarzy, należy kierować do biura Krakowskiego Towarzystwa Oświaty Ludowej, ul. Franciszkańska l. 4. Cena egzemplarza 50 hal.

Jednorazowa próba przekona każdego o jakości.

WINA MSZALNE

w najlepszych gatunkach, z własnej winnicy w Olaszliszka obok Tokaju 443

poleca firma

H. Fritsch w Krakowie, Mały Rynek.

Za jakość i prawdziwość odpowiada reczy się.

Dostawca Klinik Uniwersytetu Jagiell. i szpitali krajowych etc.

Stanisław Baran

Magazyn Instrumentów Lekarsko-Naukowych

Kraków, Rynek gł. 7-8

(Pracownia chirurgiczna „AESCULAPIA" Floryańska 43)

poleca najtaniej: 345

Instrumenta chirurgiczne — Mikroskopy „Zeissa" i inne — Lampy kwarcowe — Artykuły sanitarne — **Wielki wybór opasek rupturowych** przedwojennych po cenach hurtownych — **Ostrzenie i niklowanie** wszelkich przyborów lekarskich tanio i szybko.

Poszukuje się za raz eleganckiego mieszkania

umeblowanego, złożonego z 3-ch e[illegible] więcej pokoi z przynależytościami, dla rodziny złożonej z 4-ch osób, na przeciąg 6—9 miesięcy. Po zawarciu odpowiedniej umowy osoba pośrednicząca otrzyma 1.000 K.

Zgłoszenia: Hotel Francuski Nr. 9. 406

Sąd Biskupi Sandomierski

wzywa

Antoniego Łakomca

urodzonego we wsi Psary, parafii Bodzentyn, obecnie niewiadomego pobytu, aby dnia 13 marca 1919 roku o godzinie 10 rano w sali sądowej w Sandomierzu w celu złożenia zeznań w sprawie separacyjnej, wytoczonej mu przez żonę jego **Katarzynę.**

Sandomierz, d. 30 stycznia 1919 r. 460

Vice-oficyał Dyecezyi: **Ks. M. Grajewski.**

Notaryusz Sądu **Ks. Stefan Swietlicki.**

SOLI

= hurtownie i częściowo dostarcza =

skład soli

Kraków, ul. św. Tomasza l. 8. (obok placu Szczepańskiego). 465

AUTOMOBIL

483

Dion-Bouton, 30 HP. w bardzo dobrym stanie **do sprzedania.**

Wiadomość: ul. [illegible] 17. I. p.

Nowość wydawnicza:

[illegible] broszura A. [illegible]

„My, żydzi i kongres"

(Osobne wydanie rozszerzonych artykułów „Głosu Narodu"). 484

Cena egz. kor. 3, z przesyłką pocztową kor. 3·50. Do nabycia w Administracyi „Głosu Narodu".

W Stow. bibliotek chrześć. (Tarnów, Chyszowska 8).

nabyć można świeżo wydany

Dodatek Katechizmowy

zamiast katechizmu dla dorosłych **Ks. W. Gadowskiego**, brosz. po 4 kor.

Książeczka ta jest apologetyką popularną, zwalczającą materyalizm w teoryi i w życiu, a więc bardzo na czasie. Powinna się znaleść w każdym domu chrześcijańskim. Omawia także główne postulaty społeczne. 4029

Do sprzedania:

200-300 metrów kub. drzewa kopalnianego

200-300 wagonów drzewa opałowego

loco stacya załadowania. 322

Informuje w tej kwestyi: **Dom handl. ajencyjno-komisowy „Zawisza" Kraków, Szewska 16, II. p.**

Zaraz do sprzedania po cenach nekonkurencyjnych:

Wapno 99% palone i nawozowe;

Gips nawozowy i sztukaterski;

Węgiel kamienny z król. Polskiego tylko publicznym instytucyom lub fabrykom;

Cegły kieratowe prasowane;

Dachówki falcówki i karpiówki;

Cement portlandzki — tudzież wszelkie inne materyały budowlane, jakoto: deski, podkłady kolejowe, drzewo opałowe, kopalniane, parkę, gwoździe, blachę cynkową oraz wszelkie okucia żelazne do okien i drzwi, smary, tłuszcze i t. p. — Wiadomość:

DOM HANDLOWY

Ajencyjno komisowy **„ZAWISZA"**

Kraków, ul. Szewska 16, II piętro. 511

Benzynę do pługów motorowych do motorów,

Oleje do popędu motorów, maszynowe, smarowe,

Smary do wozów, wazeliny, tłuszcze,

dostarcza

po cenach maksymalnych

Spółka handlowa „SMAR" 505

Spółka z ogr. odpow. w Tarnowie, ul. św. Anny L. 14.

W sobotę dnia 15 lutego b. r. o godz. 4 popoł., a w razie braku kompletu o godz. 5 tego samego dnia z tym samym porządkiem dziennym odbędzie się w lokalu własnym

WALNE ZGROMADZENIE

Towarz. Zaliczkowego „Pomoc" w Dembowcu.

PORZĄDEK DZIENNY:

1) Sprawozdanie Dyrekcyi z czynności i rachunków za rok 1918.
2) Sprawozdanie Komisyi kontrolującej.
3) Udzielenie Dyrekcyi absolutoryum.
4) Rozdział czystego zysku.
5) Wybór 3 członków do Rady nadzorczej.
6) Wybór Komisyi kontrolującej na rok 1919.

Dembowiec, dnia 3 lutego 1919.

Sekretarz: **Aleksander Wiśniewski.** 503 Prezes: **Ks. Zygmunt Męski.**

Maszyny rolnicze

pługi, brony, siewniki, tryery, wirówki, młynki do czyszczenia zboża

poleca

POLSKIE TOWARZYSTWO HANDL.

Oddz. maszyn roln.

Kraków, Sławkowska L. 1. 417

Używajcie tylko polskich wyrobów toaletowych „DERMA"

Krem i puder do twarzy — **puder dla dzieci - Shampon do włosów - mydła toaletowe — perłowy proszek** toaletowy, odtłuszczający á la „DOSTAL". Niezrównane w swej dobroci, sporządzone na podstawach naukowych, wyrobu

LABORAT. CHEM.-KOSM. „DERMA"

(St. Studnicki i Ska) 451

KRAKÓW — ULICA PODZAMCZE L. 22.

Na składzie w aptekach, drogeryach i perfumeryach.

WOZY GOSPODARSKIE

ULE SŁOWIAŃSKIE

BRONA DREWNIANE

SIECZKARNIE

KIERATY i t. d.

wyrabia: 447

Fabryka maszyn i narzędzi rolniczych w Oświęcimiu.

ROCZNE

KURSA HANDLOWE

Wł. Borkowskiego i Wł. Wrońskiego 171

Kielce.

Wykłady na półroczu I. i II. rozpoczynają się dnia 5 lutego r. b. — Program i regulamin wysyła Kancelarya Kursów, Niecała 6, gratis i franco.

MŁYNKI

do mielenia kości, młynki do zboża, parniki do karmy, sieczkarki do karmy dla drobiu, wialnie, wagi dziesiętne i inne

poleca do natychmiastowej dostawy 146

SYNDYKAT ROLNICZY w Krakowie.

Towarzystwo Wzajemnego Kredytu

w Krakowie

zawiadamia, że wobec zmiany stosunków pieniężnych liczyć będzie począwszy od 1-go marca 1919 r. tytułem oprocentowania w rachunkach bieżących po stronie czynnej **2%** w stosunku rocznym.

Kraków, 30-go stycznia 1919 r. 501

Kto ma do sprzedania

dom, parcelę budowlaną, ruchomości i wszelkie towary, kto chce folwark puścić w dzierżawę lub poszukuje dzierżawy, kto poszukuje pracowników i wszelkiej służby, kto poszukuje pracy, kto ma mieszkanie do wynajęcia lub mieszkania poszukuje, osiągnie pożądany cel najlepiej, gdy zamieści odpowiednie ogłoszenie w specyalnem piśmie ogłoszeniowem **„REKLAMA POLSKA"** Kraków, Dunajewskiego 9. 507

WARSZTAT NAPRAWY BIELIZNY

i pończoch

Tow. pop. przemysłu kobiec. przyjmuje roboty od dnia 1-go lutego b. r. w lokalu ul. Floryańska l. 9, I. piętro, od godz. 9 – 12 i od 3 – 6. 485

Towarzystwo popierania przemysłu kobiecego

poszukuje pracownic dla Warsztatu naprawy bielizny i pończoch.

Zgłoszenia od 1 lutego do Warsztatu ulica Floryańska 9, I. piętro. 354

Osoba

uczciwa, pracowita, oszczędna, znająca się na kuchni i gospodarstwie, poszukuje posady u jednej osoby, także na plebanii, Zgłoszenia pod „F. K." do Administracyi „Głosu Narodu" 513

OBIADY DOMOWE

z 3 dań K 4. W abonamencie opust. Gołębia 16. I. p. Przyjmuje bony. 390

Nasienie

KONOPNE

sprzedaje Zarząd dóbr Branice p. Pleszów. 467

Pianino

Förstera czarne prawie nowe do sprzedania w składzie fortepianów Heleny Smolarskiej. Kraków Wolska 7. 496

Naucz[yci]elka francuskiego z dyplomem paryskim i z praktyką nauczycielską ma kilka godzin wolnych. Wiadomość w biurze dzienników Hopcasa i Salomonowej. 499

Starszy

PRAKTYKANT

zamiejscowy, uczciwy przyjęty będzie w Handlu J. Piekły w Podgórzu. 508

Do sprzedania

wózek resorkowy, wózek bez resorków, karetka, gik, wolant, uprząż, powóz damski. Wiadomość w lakierni ul. Długa 38 L. 471

Majster drożdżowy.

Dla większej fabryki drożdży w Polsce poszukuje się dobrze wykwalifikowanego energicznego majstra w wieku średnim.

Kandydat powinien być wszechstronnie obeznany z różnemi metodami wyrobu drożdży, szczególnie z kartofli, łubinu i melasu i obeznany z techniczną stroną fabryki drożdży.

Oferty i odpisy pierwszorzędnych świadectw uprasza się nadsyłać pod adresem:

Zakłady fabryczne „Wola Krzysztoporska" St. Piotrków lub Dr. Bolesław Frühner w Krakowie. [illegible]

Wpisy dodatkowe

na kurs koronek klockowych

od 1 lutego b. r. w pracowni różańców Tow. popierania przem. kob. „MARTA" codziennie od godz. 11—1 przed południem. Po ukończeniu kursu mogą uczenice znaleźć dobrze wynagradzaną pracę w pracowni koron k Kraków, ul. św. Marka 25 (róg ul. Szpitalnej). 318

Bartłomieja Żurawieckiego

ze Lwowa, Uhnowska 21 lub Jozafata 9, poszukuje syn i prosi o bliższe wiadomości.

Adres: W. Żurawiecki, Kraków, ul. Tadeusza Kościuszki Nr. 31. Dz. XII. 368

EKONOM gorzelnik

praktycznie wykształcony obeznany z narzędziami rolniczemi, dobry chodowca inwentarza poszukuje posady na stół. Łaskawe zgłoszenia w Administracyi dla rolnika. 519.

FOTOGRAF

samodzielny z kilkuletnią praktyką poszukuje dzierżawy **zakładu fotograficznego** lub odpowiedniej posady. F. Mańkiewicz. Sandomierz. 475

Srebro

używane kupuję

płacę najlepszą cenę

Koniaczyński i Ska

Kraków, Bracka 2.

4·7

Mieszkania wolne

na 2 lub 3 rodziny we willi z ogrodem, stajnią, wozownią przy granicy Kraków - Kobierzyn, która jest do sprzedania. Pożyczka potrzebna K 3.000. Wiadomość: [illegible] Pyrzowski, plac Sarkowskiego [illegible], Podgórze, od 5 popołudniu. [illegible]

UNIFORMY

epolety, czapki

poleca Pierwszy [illegible] Zakład uniformowy Back & Fehl Kraków, Podwale 5. — telefon 3·46. 498.

AGRONOM

pedagog, pragnie po chorobie odpocząć w zupełnej ciszy i spokoju 6 — 8 tygodni nawet podgórskiej w plebanii, dworku lub leśniczówce. Wymagania skromne, zdrowy prosty mleczny wikt. Zgłoszenia warunków pod Agronom, Administr. Kurjera Lwowskiego, Lwów. 510.

X. Józef Łobczowski:

Żywot św. Stanisława Kostki

Cena egzempl. brosz. 90 hal.

Żywot św. Jana Kantego

Cena egzempl. brosz. 90 hal.

Nowenna do św. Jana Kantego

Cena egzempl. 40 hal.

Skład główny w drukarni „Głosu Narodu" Kraków, ul. św. Tomasza 31

MŁYNY GOSPODARSKIE

z kamieniami naturalnymi lub szmirglowymi, ŚRUTOWNIKI ręczne i kieratowe, WRZECIONA DO MŁYNKÓW, TRANSMISYE i KOŁA PASOWE, ŁOŻYSKA, STOJAKI, PRZYRZĄDY do podkuwania kamieni młyńskich

poleca do natychmiastowej dostawy 147

SYNDYKAT ROLNICZY W KRAKOWIE.

Zgłoszenia i wpłaty

na

SUBSKRYBCYĘ

udziałów, zawiązać się mającej z kapitałem zakładowym **K 2.200.000**

Spółki z ogran. odpow. pod firmą:

Moranyi, Fabryka wyrobów stalarskich w Krakowie

przyjmują do dnia 15. lutego b. r. i udzielają odnośnych informacyj

Bank Krajowy Filia w Krakowie

oraz

Spółka Fakturowa w Krakowie

ul. Podwale 7. 4·9

Nakładem Wydawnictwa „Głosu Narodu" Sp. z ograniczoną odpowiedzialnością. — Redaktor odpowiedzialny i naczelny Roman Woyczyński. — Drukarnia „Głosu Narodu" w Krakowie pod zarządem R. Ferka.